

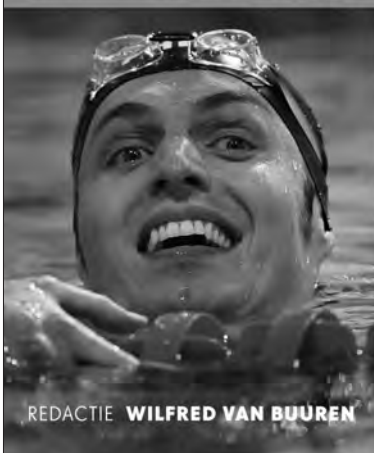
de Sportwereld

NUMMER 49

Herfst 2008

HOLLANDS GOUD
169 OLYMPISCHE KAMPIOENEN

Dubbelportret: Anton Geesink en Wim Ruska
Sports Museum of America
Interview Marjolein Te Winkel

Inhoud 49

Redactioneel	2
De keizer stelt zelden teleur	3
Besmet goud	4
Een boycot zet geen zoden aan de dijk	7
Publicaties	9
Sport: Hoeksteen van de Amerikaanse samenleving	12
Recensies	15
Sportbobo C.J. van Eeghen	18

Redactioneel

Daniël Rewijk

In 2000 nam de Engelse socioloog Maurice Roche in zijn boek *Mega events and modernity, Olympics and Expos in the growth of global culture* een voorschot op een eventuele toewijzing van de Olympische Spelen aan China. Verwijzend naar politieke shows in o.m. Berlijn 1936, Moskou 1980 en Los Angeles 1984 stelt hij dat de Spelen een geschikt instrument zijn voor manipulatie van de internationale gemeenschap door supermachten. Hij maakte zich zorgen, 'mocht een ongewijzigd China het recht verwerven de Olympische Spelen te organiseren.'

Nu we die gevreesde Spelen een maand achter ons hebben is er nog geen eenduidig antwoord te geven op de vraag of deze Spelen een zegen of een vloek waren. Opposanten konden niet uitleggen waar in de reglementen van het IOC staat dat alleen volbloed democratische landen het recht toekomt Olympiërs te ontvangen. Ook was moeilijk aannemelijk te maken dat juist sporters China zouden moeten mijden en niet fabrikanten, politici, bankiers of balletdansers. Daartegenover staan degenen die mooi weer speelden en deden of er niets aan de hand was. Hoe denken zij de mensen die uit hun huis zijn gejaagd voor Olympische bouwprojecten te verklaren waar die Spelen precies goed voor zijn.

Ik kwam er tijdens de Spelen in ieder geval niet uit. En nu eigenlijk nog niet. Ik heb intens genoten van Fabian Cancellara, Usain Bolt, de waterpolodames en Maarten van der Weijden. Soms kwam de onwennigheid van Chinezen met een aantal sporten bovendien: het wier in de roeibaan, de windloze zeillocatie en het gejoel tijdens de zwemstarts. De controlepraktijken ten opzichte van journalisten, het gedwongen vrijwilligerswerk en de staatspropaganda over hordenloper Liu Xiang toonden de aard van het Chinese regime. Tenslotte stond de sluitingsceremonie bol van de manipulatieve symboliek die Roche zo schadelijk acht voor de Olympische geest.

In dit nummer veel Olympische geschiedenis: de boycot van Hongarije 1956, de Belgische Olympische geschiedenis én Olympische zwemsuccessen. Sjoerd van Tiel bezocht het Sport Museum van de Olympische supermacht Amerika. Veel plezier, met dit laatste nummer onder mijn redactie. Ik kan het stokje niet overgeven omdat ik nog niet weet wie mijn opvolger zal worden.

WWW.SPORTBOEK.NL
modern antiquariaat

over ons | home | bestellen | betalingsvoorwaarden | links

Het adres voor nieuwe & 2e hands sportboeken en sport DVD's

WWW.SPORTBOEK.NL is een verzend-antiquariaat en handelt in tweedehands sportboeken, een initiatief van sportjournalist Mark Grijsbach.

WWW.SPORTBOEK.NL biedt u tevens een ZOEKSERVICE aan. Als u al tijden speurt naar één of meerdere boeken, stuur dan een e-mail naar info@sportboek.nl en wij gaan vrijblijvend voor u op pad

Ook bestaat de mogelijkheid om NIEUWE BOEKEN te bestellen via www.sportboek.nl. Zowel Nederlands- als buitenlandstalige uitgaven

De beste sportboekwinkel voor Nederland en België!

De keizer stelt zelden teleur

Maarten van Bottenburg

Anton Geesink, Tokio 1964, judo alle categorieën

Halverwege de jaren vijftig werkte Anton Geesink (1934) mee aan de restauratie van de Utrechtse Geertekerk. Hij hielp met het opstellen van de stalen steigers, maakte specie voor de metselaars en sjuowde stenen. De middelbare school had hij niet afgemaakt en hij kwam niet goed uit zijn woorden. Tien jaar later stopte deze volksjongen uit Wijk- C, de Utrechtse Jordaan, als levende legende met de judosport. Daarmee begon een carrière waarin hij vele gesprekken in het Engels, Frans en Japans voerde, redevoeringen gaf, judoboeken schreef, diverse groten der aarde ontmoette, als 'ambassadeur' met Nederlandse handelsdelegaties meereisde en een der hoogste bestuurlijke

Anton Geesink, Tokio 1964

posities in de sportwereld bereikte: lid van het Internationaal Olympisch Comité. *The American dream* op z'n Hollands met judo als voertuig.

Dat Anton Geesink een talentvol sportman was, had hij al in zijn jeugd bewezen. Hij was een verdienstelijk voetballer en deed veel aan hardlopen, wielrennen en zwemmen. Later zou hij nog Nederlands kampioen worstelen worden. Van judo had hij voor zijn veertiende nog nooit gehoord. Dat was niet zo verwonderlijk. Hoewel de Japanner Jigoro Kano al in 1882 de judosport had ontwikkeld, was er tot 1940 in Europa slechts hier en daar een instructeur te vinden die deze

sport onderwees. Na de oorlog veranderde dit.

Van een kleinschalige Japanse vechtkunst veranderde judo in een internationale, veelbeoefende sport. In 1956 vonden voor het eerst wereldkampioenschappen plaats; in 1964 werd judo een olympische sport. Nederland kende in 1950 slechts zo'n 1.500 geregistreerde judoka's. In 1970 waren dit er bijna dertig keer zoveel.

Geesink was er vroeg bij. In 1948 gaf de Fransman Garex met de sportschool van Jan Sniijders een judodemonstratie in Utrecht. Geesink ging ernaar toe, werd door het judo gegrepen en meldde zich aan bij de sportschool van Jan van der Horst. De judosport was nog jong en zo kon het gebeuren dat Geesink al een jaar later, met gele band, debuteerde op het nk. In 1951 werd hij, met bruine band, Nederlands kampioen.

Weer twee jaar later veroverde hij de Europese titel. Hoewel het een grote prestatie was om binnen vijf jaar Europa aan de voeten te krijgen, was het eigenlijk maar een opstapje naar het echte, grote werk: de strijd met de Japanners. Want hoezeer hij in Europa domineerde, zelfs de meeste insiders waren van mening dat het onmogelijk was om de Japanse fenomenen te verslaan. Juist door die inschatting stond geen deelnemer aan de Spelen van 1964 zo in de publieke belangstelling als Geesink. Mede omdat Japan gastland was, had het ioc judo toegevoegd aan het olympische programma. Het thuisland kon de wereld laten zien hoe superieur het was in zijn 'eigen' sport. Om het belang van het judotoernooi te onderstrepen, was de judofinale alle categorieën op de laatste wedstrijddag geprogrammeerd als climax van de Spelen.

In iedere categorie waren de Japanners favoriet. Slechts voor één buitenlander vreesden zij: 'Geesink Yama'. De 'berg Geesink' had drie jaar eerder als eerste westerling een Japanse topjudoka verslagen. In de laatste poulewedstrijd van het wk in Parijs won hij uitgerekend van de man die zijn grote rivaal voor olympisch goud zou worden: Agio Kaminaga. Daarmee was de ban gebroken. Geesink versloeg ook nog twee andere Japanse toppers, Koga en Sone, en werd wereldkampioen. Geen wonder dat alle ogen op hem gericht waren toen hij in 1964 in Japan arriveerde. Herhaalde hij het kunststukje van 1961 of zouden de Japanners aantonen dat Geesinks triomf slechts een misstap was geweest? De Spelen in eigen huis boden hun de ideale plek voor

sportieve wraak. In dubbel opzicht, want aan de olympische judotitel was tegelijkertijd de wereldtitel vastgeknoopt.

Er stond echter meer op het spel dan deze twee titels. Het ging om de eer van de hele Japanse natie. Overal waar Geesink tijdens de voorbereiding in Japan verscheen, werd hij met een mengeling van vrees, revanchegevoelens, respect en zelfs eerbied tegemoetgetreden. Een journalist van *Het Parool* beschreef 'een middagje Geesink' ongeveer als volgt: 'Er gaat een in oranje trainingspak gestoken 'keizer' de poort uit, aanbeden door de daar altijd aanwezige honderden nieuwsgierigen. Op enkele meters van de indrukwekkende gestalte van de Utrechter volgt zijn hofhouding; judoka's, supporters, journalisten. Zij allen mogen zich laven aan de Berg Geesink, die inmiddels door een diep buigende tolk naar een particuliere auto met chauffeur wordt geleid. Anton Geesink overziet zonder enige moeite het toneel van de eredienst, stoot enkele Japanse klanken uit en maakt daarmee ruimte voor zijn volgelingen.'

'Als wij voor een verkeerslicht moeten stoppen, kijken Japanners uit andere auto's naar binnen en groeten met veel hoofdbuigingen. De 'keizer' stelt hen zelden teleur door de hoffelijkheid niet te beantwoorden.'

In deze ambiance voltrok zich het judotoernooi. In alle gewichtsklassen toonden de Japanners zich superieur, maar de 1,96 meter lange en 120 kilo wegende Geesink kregen zij niet klein. Drie jaar lang had Kaminaga zich voor Geesink 'verstopt', nu kwamen ze elkaar twee keer tegen. De eerste keer in de voorronde, waarin Geesink won na beslissing van de scheidsrechter. De tweede keer in de finale, in de Nippon Budokan Hall, waar 15.000 Japanners en enkele honderden Nederlanders de spanning tot een hoogtepunt voelden oplopen. Geesinks tactiek was om de sterke Kaminaga in de eerste vijf minuten af te matten en hem in het vervolg te vloeren. Na wat trekken en schuiven kreeg Geesink zijn tegenstander voor het eerst naar de grond, maar de scheidsrechter kende hem geen voordeel toe en scheidde de kempfanen.

Toen zag Kaminaga zijn kans schoon. Hij bracht tot vreugde van het publiek Geesink uit zijn evenwicht. De laatste reageerde evenwel alert en schoof zijn lichaam en dat van de Japanner snel van de mat af. Even later waren de rollen weer omgedraaid. Geesink wierp Kaminaga op de mat en nam hem in een houdgreep, maar de Japanner

wist zich los te wringen omdat Geesink zijn duim niet goed kon plaatsen. In de achtste minuut voltrok zich het vonnis. Kaminaga paste een heupworp toe. Geesink draaide door en legde zijn tegenstander opnieuw in een ijzeren houdgreep. Vol ontzetting zagen de Japanners de seconden wegtikken.

Er volgde een emotioneel tafereel. Zwaar teleurgestelde en snikkende Japanners. Geesink die kletsnat van transpiratie en met dampende borst een aanstormende landgenoot van de judomat terugwees, zijn tenue in orde bracht, een buiging maakte naar zijn tegenstander en vervolgens vele uitgestoken handen schudde en een klapzoen van Ada Kok in ontvangst nam; de *ceremonie protocolaire* die hij niet zonder trillende kaken onderging; en het internationale gilde van journalisten en fotografen dat hem vervolgens overdonderde met blit-zicht en vragen.

Ver weg van dit tafereel stond ook Nederland op zijn kop. In de maand waarin Chroesjtsjow werd afgezet en Breznjew aan de macht kwam, waarin China de eerste atoomproef nam en Martin Luther King de Nobelprijs voor de vrede kreeg, werd op 24 oktober 1964 op alle Nederlandse treinstations om acht uur het bericht omgeroepen dat Geesink olympisch goud had gewonnen.

De kampioen zelf keerde pas in november terug, na een vermoeiende wedstrijd-tour door Japan. De feestcomités konden hem gedurende die tour maar niet te pakken krijgen om de datum van thuiskomst te vernemen. Dat bracht zelfs het gerucht op gang dat Geesink vermoord was. De legendevorming was begonnen. De huldiging op 6 november in Utrecht verliep zoals die verlopen moest: chaotisch en druk. Een hoogtepunt was een bezoek aan stamcafé Dikke Dries waar Geesink het Japanse lied 'Judo Idzidai' aanhief. 'Ik heb alles aan judo te danken.' Ruim veertig jaar later kan hij dat lied nog altijd zingen.

Overgenomen uit: Wilfred van Buuren, (red.), e.a., *Hollands Goud. 169 olympische kampioenen* (Meulenhoff, Amsterdam 2008).

Besmet goud

Eric Lagendijk

Wim Ruska, München 1972, judo zwaargewicht en alle categorieën

Vallen en opstaan. Het levensverhaal van een judokampioen, de biografie van Wim Ruska, was al uitgebracht voordat de kroon op zijn carrière was gezet. En hoewel hij later met een unieke olympische 'dubbele' prestatie als één der grootsten zou worden bijgeschreven in de internationale judogeschiedenis, is er tot op heden geen herziene versie van verschenen. Wie kent Geesink niet? Wie kent Ruska nog?

Ruska kon Geesink, zijn bron van inspiratie, maar op één manier overtreffen: door tijdens de Olympische Spelen in München niet één, maar twee gouden medailles te veroveren. Geesink had immers het meeste gras al voor Ruska's voeten weggemaaid.

Ruska had Geesinks opmars op de voet gevolgd, maar ging de sport pas serieus beoefenen toen hij per toeval bij de marine een judoleraar tegen het lijf liep. Hij was toen al eenentwintig, dronk bier, rookte zware shag en beschikte over de conditie van een gepensioneerde kok. Niettemin legde hij al snel iedereen om. Zodra hij de mat betrad gebeurde er iets met hem: zijn wilskracht, robuuste lijf en haast aangeboren techniek deden hem beseffen dat er een kampioen in hem school. De Amsterdammer was dagelijks ten minste zes uur in de sportschool te vinden. Hij verdiende de kost voor zijn gezin als kelner, barkeeper en nachtclubportier. Niet de meest ideale en gezonde combinatie, maar in ieder geval een praktische oplossing om overdag te kunnen trainen. Zijn werklust en talent werden al snel in titels omgezet. Twee jaar nadat hij de grondbeginselen meester was, won de onbekende bruine bander bij de open Duitse kampioenschappen zowel de zwaargewicht- als de open categorie. Schitterende zeges volgden met regelmaat. In de schaduw van Geesink werd Ruska in 1964 pre-olympisch kampioen, in 1966 Europees kampioen, in 1967 Europees en wereldkampioen en in 1969 tweede op het wk en tweevoudig Europees kampioen.

Ruska was zijn eigen financier. Met het geld dat hij verdiende in het Amsterdamse nachtleven, bekostigde hij zijn reizen en trainingsfaciliteiten. Op verzoek van Ruska zorgde de Amsterdamse wethouder voor Sportzaken Harry Verheij ervoor dat hij voor duizend gulden per maand op de loonlijst kwam te staan van

buurtvereniging Ons Huis. Ruska trad hier op als sportleraar voor randgroepjongeren in de binnenstad. Het hoogtepunt van zijn judocarrière begon zich steeds scherper af te tekenen. In 1972 moest hij het Nederlandse volk vanuit München laten zien dat zijn prestaties niet onderdeden voor die van de inmiddels van het judotoneel verdwenen Geesink. Ruska wilde waardering en erkenning en hij verwachtte er ook financieel beter van te worden.

Zijn olympische missie begon voortvarend. Met een asgrauw gelaat, maar in hongerige vechtstijl betrad de tweeëndertigjarige Ruska de mat om de Marokkaan Ben Kassou en de Amerikaan Nelson beiden binnen dertig seconden op hun rug te leggen. Daarna werden de Duitser Glahn en de Japanner Nishimura verslagen en kon hij zich opmaken voor de finale tegen... wederom Glahn.

Ruska had met zijn trainer afgesproken dat hij de eerste vier minuten de kat uit de boom zou kijken. In de zes daaropvolgende minuten zou hij zijn kans grijpen, maar zover kwam het niet. Ruska nam onverwacht Glahns kracht over met een harai-goshi. Enkele seconden later danste hij als een harlekijn over de mat. Met een gouden medaille om zijn nek vertelde hij de toegestroomde journalisten dat hij het echt niet allemaal voor zijn plezier had gedaan: 'Al die opofferingen. Ik zag mijn vrouw bijna niet meer. Nu is het dan gebeurd. Ik

Wim Ruska, München 1972

heb me gejudood naar een baan in de toekomst, maar eerst nog even alle categorieën.'

En toen gebeurde wat niemand had kunnen voorzien. De Olympische Spelen waren opeens geen 'Spelen' meer. Het gijzelingsdrama doorkruiste de olympische boodschap die Pierre de Coubertin ooit had verkondigd. Maar Ruska liet zich zijn droom niet afnemen. 'Van politiek heb ik helemaal geen verstand. Daarvoor ben ik niet genoeg geschoold. Ik wil alleen maar bewijzen dat ik van judo wel verstand heb.' Dat hij gebleven is, kwam vooral voort uit het besluit van het Nederlands Olympische Comité de ploeg niet terug naar Nederland te sturen. Door het drama was Ruska's concentratie niet optimaal. In de aanloopronde alle categorieën moest hij direct al zijn meerdere erkennen in de Rus Kusnezow.

Een zware herkansingsronde bracht Ruska alsnog in de finale, waarin hij weer dezelfde kolos aantrof. Binnen zes minuten liet de blonde reus met zijn gevreesde linkerbeenworp de Russische beer als een blok beton op de mat neerdreunen, waarna een wurgende houdgreep Ruska de tweede gouden medaille bezorgde.

De doem over zijn unieke prestatie hangt nog steeds als een grauwe sluier over zijn leven. Maatschappelijke erkenning is er nooit gekomen, laat staan waardering. Waar zijn naam valt, wordt hij herinnerd als de wat naïeve sportschooljongen uit de volksbuurt die zich omhoog knokte, maar die door zijn goedgelovigheid vervolgens diep viel. Hij wordt in verband gebracht met de stereotiepe vechtsporter die zijn reputatie aanwendt om in het randgebeuren van nachtleven, seksclubs en gokhuizen op de Amsterdamse Wallen zijn mannetje te staan, om er financieel wat wijzer van te worden.

De gouden successen waarmee Ruska Geesink in zijn schaduw zette, zijn door het grote publiek nauwelijks opgemerkt. Sterker nog, de Nederlandse pers zweeg en de publieke opinie was tegen Ruska gericht. Men verweet de judoka dat hij zich niet in het openbaar tegen de Palestijnse acties had uitgesproken en zich niet uit het toernooi had teruggetrokken.

Van achter de toog in zijn Wormerveerse café De Gladoor legt de kroegbaas het nog eens uit. Voor Geesink stond het Nederlandse volk in vuur en vlam. De burgemeester van Utrecht plaatste Geesink volop in de schijnwerpers en de media kwamen als bijen op de

honing af. 'De streber Geesink werkte zich steeds verder op, maar ik zit heel anders in elkaar.' Pas drie maanden na Ruska's olympische successen volgde een hulding in Amsterdam die nagenoeg gelijkviel met die van Ajax dat de Europacup weer had veroverd.

Toen Joop de Vries, de koning van de Wallen ('Zwarte Joop') zag dat de olympisch kampioen nog steeds in de weer was met de Amsterdamse straatjeugd, deed hij hem een aanbod. De Vries had het eerste en op dat moment nog illegale casino van Nederland opgezet en zocht namen van bestuursleden die de besloten sociëteit voor de buitenwacht het imago van een sportclub konden geven.

In het gokpaleis op de Wallen was ook daadwerkelijk een sportzaal ingericht, waar judoka's als Ruska en Henk Numan zelf trainden en lessen verzorgden. Zij stonden allen op de loonlijst van Zwarte Joop en hoefden daar weinig voor te doen. 'De Vries verwachtte van de verzamelde vechtsportelite dat wij het bedrijf en de buurt schoonhielden. Dat betekende bijvoorbeeld het junkvrij houden van de grachten.' Tot het moment dat het pand na brandstichting met de grond gelijk was gemaakt, heeft Ruska er in veertien jaar tijd een behoorlijk bedrag bij elkaar kunnen sparen. In de tussentijd reisde hij gedurende vier jaar voor een Japans impresario in het showworstelcircuit de wereld af.

Medio jaren tachtig stopte hij definitief met judo. 'De sport is veranderd, fysieker geworden en meer op kracht en conditie gericht. Het spel is eruit gehaald en het is harder geworden.' Ruska zocht jarenlang op het water de rust op met zijn zeilboot. In 1996 vertelde hij: 'Nee, ik heb niks te klagen. Successen gekend, veel geld verdiend en een mooie onbezorgde tijd gehad. Ik sta vier uurtjes per dag achter de tap en voor de rest mijmer ik wat op het water. Mijn moeder zei eens: "In de laatste jurk die je aantrekt, zitten geen zakken." Genieten van het geld kun je alleen voordat magere Hein je komt ophalen. Dat mens had altijd gelijk.'

In 2002 kreeg Ruska een herseninfarct. Hij heeft moeite met lopen en praten, maar magere Hein is hij nog niet tegengekomen.

Overgenomen uit: Wilfred van Buuren, (red.), e.a., *Hollands Goud. 169 olympische kampioenen* (Meulenhoff, Amsterdam 2008).

Een boycot zet geen zoden aan de dijk!

Daniël Rewijk

Interview met Marjolein te Winkel

In alle oproepen om de Olympische Spelen van Peking te boycotten ontbrak steeds de verwijzing naar een andere Nederlandse boycot; die van Melbourne 1956. Dat is geen toeval want die boycot was weinig effectief en zeer frust-

rerend voor de betrokken atleten. In het boek *De verloren Spelen. Nederlandse boycot Olympische Spelen 1956* laat Marjolein te Winkel zien hoe weinig begrip de buitenwereld had voor het eenzijdige Nederlands besluit en hoe pijnlijk de herinnering is van de sporters aan de gefnuikte Olympische deelname. Het boek is een bewerking van Te Winkels eindsriptie uit 2007. Het boek maakt de gang van zaken die leidde tot de boycot op een knappe manier inzichtelijk. Alle relevante verwickelingen, van de Hongaarse opstand en de Suez crisis, tot de dominante en doortastende persoonlijkheid van NOC-voorzitter Linthorst Homan, worden duidelijk beschreven.

Kun je kort iets vertellen over jezelf en de reden dat je juist dit thema hebt onderzocht?

Ik ben Marjolein te Winkel, 29 jaar. Ik heb journalistiek gestudeerd in Zwolle, vervolgens geschiedenis in Utrecht en afgestudeerd in 2007 aan de Universiteit Utrecht met een master Internationale Betrekkingen in Historisch Perspectief. Mijn scriptie schreef ik voor deze master, en het afgelopen jaar heb ik over hetzelfde onderwerp een boek geschreven dat in mei 2008 is uitgegeven door uitgeverij De Boekenmakers. Daarnaast heb ik in de afgelopen tijd freelance als journalist gewerkt en onder andere geschreven voor *De Gelderlander*, *NRC Handelsblad*, *Spits*, *Anno*, *Going Down Under* en *Vara TV Magazine*.

Ik ben min of meer toevallig bij dit onderwerp gekomen, toen ik research deed over de Hongaarse opstand en de vluchtelingen die naar Nederland kwamen in 1956. In een boek werd kort gerefereerd aan de boycot van 1956 als gevolg van het neerslaan van de

Hongaarse opstand. Toen ik hierover meer informatie zocht, bleek dat er nog weinig over geschreven was. Ik had geen speciale interesse in sportgeschiedenis, maar inmiddels wel, na het schrijven van mijn scriptie en mijn boek.

Hoe ben je te werk gegaan? Kon je gemakkelijk aan materiaal komen?

Ik heb me ingelezen in het jaar 1956, o.a. met de dissertatie van mijn begeleider Prof. Dr. Hellema, *1956: de Nederlandse houding ten aanzien van de Hongaarse revolutie en de Suezcrisis*. Ik heb in het Nationaal Archief in Den Haag het archief van het NOC en van het ministerie van Buitenlandse Zaken bestudeerd. Vooral het NOC-archief was rijk aan bruikbaar materiaal; bijvoorbeeld notulen van vergaderingen, bewaard gebleven brieven, aantekeningen en telegrammen. In het krantenarchief van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag en in het krantenarchief van de bibliotheek in Melbourne heb ik diverse Nederlandse en Australische krantenartikelen uit 1956 gevonden. Voor mijn scriptie heb ik Eef Kamerbeek geïnterviewd, voor mijn boek kwamen daar interviews met zes andere sporters bij. Daarnaast heb ik gebruik gemaakt van de literatuur over 1956 (Hongaarse opstand, Suez crisis, Nederland in de jaren vijftig, sportliteratuur).

Waarom waren de reacties in Nederland zo fel op het neerslaan door de Sovjet Unie van de Hongaarse Opstand?

De Tweede Wereldoorlog was net elf jaar daarvoor beëindigd en veel mensen hadden levendige herinneringen aan de bezetting. Er waren hierin overeenkomsten: een groot land dat een klein land overvalt. In 1940 was dat Duitsland dat Nederland binnenviel, nu Rusland dat Hongarije inviel. Daarnaast blijkt uit verschillende studies dat in Nederland een nieuwe periode zich langzaam ging aandienen: van de keurige jaren vijftig kwam Nederland in de roerige jaren zestig, de rellen tegen de communisten in 1956 worden gezien als de eerste tekenen van de opstandigheid die in de jaren zestig echt doorbrak. Bovendien was in 1956 de koude oorlog in volle gang en heerste er grote angst voor het communisme, dat met de inval in Hongarije alleen maar erger werd.

NOC-voorzitter Linthorst Homan ondervond veel steun voor zijn besluit de Spelen te boycotten. Dit heeft ook te maken met de status van sport in Nederland in de jaren '50. Hoe zou je die status omschrijven?

Sport in de jaren vijftig was nog zeer amateuristisch in vergelijking met de huidige topsport. Topsporters beoefenden hun sport naast hun werk (vaak 44 of 48 uur in de week) dus voor sporten was men aangewezen op de avonden en het weekend. Sporthallen en buitenverlichting op sportvelden was er niet, net als geld. Sport werd gezien als een pleziertje, een vrijblijvende, aangename vrijetijdsbesteding. De emoties rond de inval in Hongarije waren zo groot, dat alles bijzaak werd. Sport was al niet heel belangrijk en het besluit om niet aan de Olympische Spelen deel te nemen was daarmee gauw genomen. De algemene opinie was: hoe kun je sporten en feest vieren terwijl er zo iets ergs gebeurt, zo veel mensen lijden. Het werd de sporters die kritiek hadden op de boycot dan ook erg kwalijk genomen dat zij wel wilden sporten 'terwijl de wereld in brand stond.' Puck van Duyn-Brouwer bijvoorbeeld, die van haar ontgoocheling over het missen van de Spelen geen geheim maakte, kreeg een brief waarin haar de vraag werd voorgelegd: 'Wat weegt 1 jaar trainen op tegen 1000 doden per dag?'

Overigens is het ook weer niet zo dat sport helemaal geen betekenis had, er was wel aandacht voor topsport, in de kranten bijvoorbeeld. Eef Kamerbeek werd een 'rijzende ster in de atletiekwereld' genoemd en genoot bekendheid, net als bijvoorbeeld topzwemsters. Het aanzien was er wel, en de bereidheid om sporters en het NOC te steunen was groot. In het jaar voor de Spelen gaven nog veel mensen financiële steun, onder meer door loterijen te organiseren en de opbrengst aan het NOC te schenken. Maar écht ernstig werd sport niet genomen.

Niet alleen in Nederland, ook in Zwitserland en Spanje werd besloten tot een boycot. Weet je iets over de manier waarop het besluit daar tot stand kwam?

Zwitserland sloot zich in eerste instantie aan bij Nederland, maar veranderde al snel van mening. Wat hiervoor precies de redenen waren, weet ik niet, maar

het zal te maken hebben met de emotionele sfeer waarin over de boycot werd gepraat, ook in Nederland. De emoties zorgden voor veel verontwaardiging, maar toen de emoties bekoeld waren en men rationeel ging nadenken, werd er anders naar gekeken. Zwitserland besloot de boycot in te trekken, maar deed uiteindelijk niet mee omdat de sporters niet op tijd in Australië konden komen. Over Spanje wordt gezegd dat het land te arm was om sporters naar Australië af te laten reizen en dat de regering van Franco de inval in Hongarije als aanleiding aangreep om zich af te melden.

Hoe kijk je aan tegen de roep eerder dit jaar om een boycot van Beijing 2008?

Ik sta niet achter deze oproep. In 1956 bleek dat een boycot door één land geen zoden aan de dijk zet. Het heeft internationaal weinig indruk gemaakt, helemaal toen de Spelen eenmaal begonnen en erg succesvol waren. Rusland heeft zich niet gestoord aan het Nederlandse statement en invloed op het Russische beleid in de satellietstaten had de boycot al helemaal niet. Zoals in 1956 zouden ook nu alleen de sporters de dupe zijn geweest van dit besluit. Het zou de grootste teleurstelling van hun carrière zijn geweest. Ik vind het goed dat, nu China een groot evenement organiseert, de praktijken van het regime en de mensenrechtensituatie worden belicht, maar ik denk dat een boycot op het laatste moment hieraan niets zou hebben veranderd. Dit soort verandering is een moeilijk en langzaam proces waar vanuit de diplomatie aandacht voor moet zijn. Het IOC heeft in 2001 de beslissing genomen en de Spelen aan China toegewezen, sporters bereidden zich hier jaren op voor, het zou een nutteloze en teleurstellende actie zijn geweest.

Kunnen we nog meer sporthistorische publicaties van je hand verwachten?

Als ik opnieuw tegen een mooi sporthistorisch onderwerp aanloop, zou ik daar zeker willen induiken. Ik wil me echter niet beperken tot alleen sportgeschiedenis, ik ben geïnteresseerd in veel thema's, en zoek altijd graag een menselijk, biografisch verhaal. Dat kan dus ook ver buiten de sport liggen.

Publicaties

Wilfred van Buuren

Boeken

Olympische Spelen

Arem, Edouard van, *Goud Zilver Brons* (Nieuw Amsterdam, [Amsterdam] 2008). 208 p., ill. € 19,50. Fotoboek van Nederlandse medaillewinnaars met foto's van het ANP.

Arnoldussen, Paul, *Amsterdam 1928. De Spelen in Nederland* (Thomas Rap, Amsterdam 2008). 191 p., ill. € 10. Herziene uitgave van de editie uit 1994.

Brink, Cors van den, *Aan de voet van de muur. Sporters op weg naar Peking* (daM, Deventer, 2008). 201 p., ill. € 19,50.

Buuren, Wilfred van (red.), e.a., *Hollands Goud. 169 olympische kampioenen* (Meulenhoff, Amsterdam 2008). 318 p., ill. € 17,50. Met medewerking van Stichting de Sportwereld.

Div. auteurs, *Goud zilver brons. De mooiste Olympische sportverhalen* (Amstel Sport, Amsterdam 2008). 238 p. € 12,50.

Guoqi, Xu, *Olympic Dreams. China and Sports 1895-2008* (Harvard University Press, Cambridge Mass. 2008). 378 p., ill. € 22,50.

Hampton, Janie, *The austerity Olympics. When the Games came to London in 1948* (Aurum Press, Londen 2008). 350 p., ill. € 18,99.

Hiddema, Bert, *De Olympische Spelen Amsterdam 1928* (Amstel Sport, Amsterdam 2008). 328 p., ill. € 37,50. Boek met foto's uit de collectie van het Spaarnestad Archief.

Kyle, Donald G., *Sport and Spectacle in the Ancient World* (Blackwell Publishing, Malden [etc] 2007). 403 p., ill. € 37.

Maas, Willy, e.a., *NL 28 Olympisch vuur. Spelen met toekomst* (NAi, Rotterdam 2008). 336 p., ill. € 29,50. Ruimtelijke ordening, planologisch programma voor mogelijke Spelen in Nederland in 2028.

Meer, Annemiek van der (red.), *Teamboek Beijing 2008*.

Nederlands Olympisch Team (NOC*NSF, Arnhem 2008). 178 p., ill. NOC*NSF publicatie 690. 'Smoelenboek'.

Meijer, Fik, *Olympische Spelen. Een hoorcollege over de geschiedenis van de Spelen, van de Klassieke Oudheid tot nu* (Home Academy, Den Haag 2008). 2 cd's en 15 p. tekst. € 24,99.

Miller, David, *The Official History of the Olympic Games and the IOC. Athens to Beijing 1894-2008* (Mainstream Publishing Company, Edinburgh 2008). 592 p., ill. € 35. Herziene en geactualiseerde uitgave, oorspronkelijk 2003.

Paauw, Ruud en Jaap Visser, *Model voor de toekomst. Amsterdam Olympische Spelen 1928* (De Buitenspelers, Kats, 2008). 448 p., ill. € 49,50. Tekst in het Nederlands en Engels.

Smeets, Mart, *Vuur* (Nieuw Amsterdam, [Amsterdam] 2008). 207 p., ill. € 14,95.

Vos, Ninon en Piet van der Kruk, *Nootdorpse Olympiërs* (Schenk, Nootdorp 2008). 44 p., ill. € 18,95.

Winkel, Marjolein te, *De verloren Spelen. Nederlandse boycot Olympische Spelen 1956* (De Boekenmakers, Eindhoven 2008). 168 p., ill. € 16,95.

Paralympische Spelen

Bailey, Steve, e.a., *Athlete First. A History of the Paralympic Movement* (John Wiley, Chichester 2008). 302 p., ill. € 75.

Howe, David P., *The Cultural Politics of the Paralympic Movement through an Antropological Lens* (Routledge, New York/Londen 2008). £ 25.

Lellouche, Richard, Britta Jahnke & Klaus Schüle, *Paralympics Winter Games 1976-2006. Örnköldsvik-Torino* (IPC, Bonn 2008) 143 p., ill. € 30.

Biografie

Annema, Poul, e.a., *Tsaar Guus. Biografie van Guus Hiddink* (Meulenhoff, Amsterdam 2008). 208 p. € 15. Aangevulde herdruk van *Saint Gus* uit 2006.

Bongers, Michel en René van Bremen, Kapitein van Oranje. De memoires van Jan Zwartkruis als bondscoach van het Nederlands elftal (Belluci, Arnhem 2008). 238 p. € 17,50.

Dohle, Max, Het verwoeste leven van Foekje Dillema. De grootste tragedie uit de Nederlandse sportgeschiedenis (Het Sporthuis/De Arbeiderspers, Amsterdam 2008). 115 p., ill. € 14,95.

Gold, Alasdair, Martin Jol. Voor de duvel niet bang (Tirion Sport, Baarn 2008). 260 p. € 19,95.

Diversen

Boesman, Jan, De vliegende neger en de kleine koningin. Major Taylor en het begin van de Tour de France (Veen, Amsterdam [etc.] 2008). 314 p., ill. € 18,90.

Damme, Mike van, Amsterdam Admirals. De opkomst en ondergang van professioneel American Football in Nederland (Carrera, Amsterdam 2008). 319 p., ill. € 17,90.

Div. auteurs, Jongens, vol illusies en idealen. WV-HEDW 1908-2008 (WV-HEDW, Amsterdam 2008). 3 delen, 990 p.! en 1400 ill. € 75.

Egmond, Michel van, e.a., Feyenoord 100 jaar (De Buitenspelers, Kats 2008). 640 p., ill. € 55 of € 75.

Graaf, Bram de, Voetbalvrouwen. De glorie tijd van het Nederlandse voetbal 1974-1978 (Ambo, Amsterdam 2008). 256 p. € 17,95.

Knecht-van Eekelen, Annemarie de, Willen is kunnen. Uit de geschiedenis van KNBLO-NL (KNBLO, Nijmegen 2008). 95 p., ill. € 16,95. Jubileumboek bij het eeuwfeest van wandelsportorganisatie KNBLO.

Herwaarden, Zeger van, Voetbalkampioenen van Europa. De EK-historie van 1960 tot 2008

(Het Sporthuis/De Arbeiderspers, Amsterdam 2008). 240 p. € 18,95.

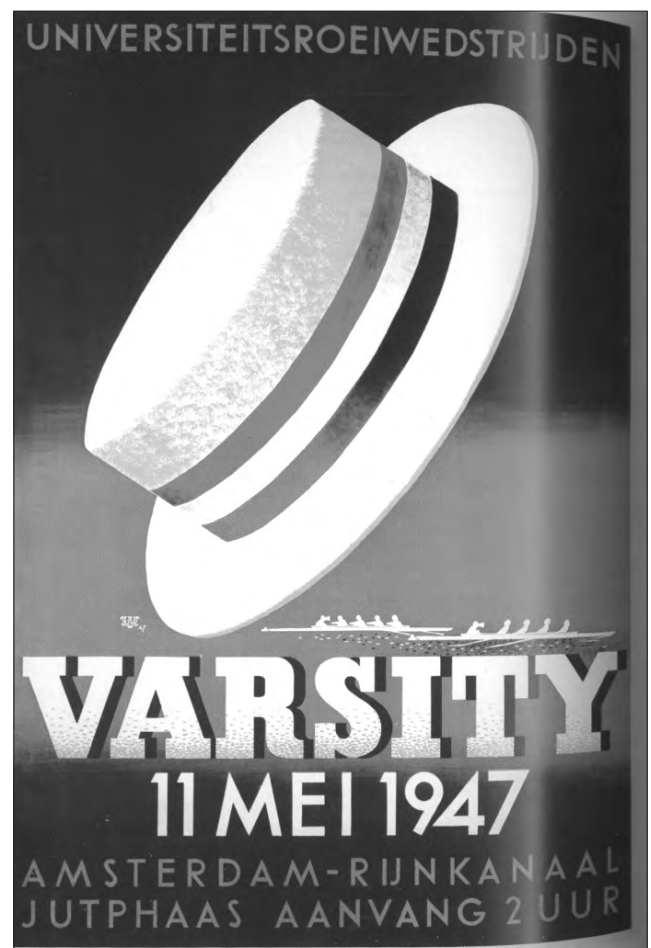
Kok, Auke, Wij hielden van Oranje (Thomas Rap 2008). 360 p. € 18,50. EK voetbal 1988.

Kooman, Kees, Als je wilt heb je vrienden. Zestien volleybalvrouwen en één man vier jaar tot elkaar veroordeeld (Tirion Sport, Baarn 2008). 272 p., [16] p.pl., ill.

Kuijeren, Jos van en John Volkers, Zwemmen in goud. Van Marie tot Marleen, een duik in de geschiedenis van de Nederlandse zwemsport (Arko Sports Media, Nieuwegein 2008). 280 p., ill. € 34,50.

Liempt, Ad van, DOS. Het wonder van Utrecht (Carrera, Amsterdam 2008). 192 p., ill. € 17,90.

Oudenaarden, Jan, Het Feyenoordpad. Een wandeling door de geschiedenis van de voetbalclub Feyenoord en Rotterdam-Zuid (Deelgemeenten Feijenoord, Charlois en IJsselmonde, Rotterdam [2008]). 64 p., ill. € 10.

Affiche van de Varsity 1947.

Afbeelding overgenomen uit het boek 125 jaar Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond.

Ruit, Leo van de en Ruud Stokvis (tekst), Johan ten Berg (samenst./eindred.), *125 jaar Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond* (2008). 143 p., ill.

Sluys, Kees, *Snel, hoog, ver. Geschiedenis van de tienkamp* (Thomas Rap, Amsterdam 2008). 320 p. € 18,90.

Stegenga, Willem, e.a., *"The field is very glad, sir..." 125 jaar L.A.C. "Frisia 1883"..* (L.A.C. "Frisia 1883", Leeuwarden 2008). 296 p., ill. Leeuwarden, voetbal.

Strouken, Ineke (red.) e.a., *Allemaal te water! 120 jaar KNZB* (Nederlands Centrum voor Volkscultuur, Utrecht 2008). 83 p., ill. € 20.

Zwart, Jac, *Wielmonumenten. Reisgids door de geschiedenis van de wielersport* (Sporthuis/ De Arbeiderspers, Amsterdam 2008). 432 p., ill. € 24,95.

Artikelen en tijdschriften

Div. auteurs, 'De zomer van '68', special van *De Muur* 21 (juni 2008). 126 p., ill. Over de Tour de France van 1968.

Idzenga, Wiep, 'Kees Akerboom kon voor geen meter basketballen', in: *Achilles 2* (voorjaar 2008), p. 23-41.

Labeur, Cees, 'Wereldkampioen in de maillots van zijn verloofde', in: *Achilles 2* (voorjaar 2008), p. 73-92. Over schaatser Henk van der Grift.

Rewijk, Daniël, 'Sport voor Iedereen. F.W.C.H. Baron van Tuyll van Serooskerken en de Nederlandse sportwereld', in: *Virtus. Jaarboek voor adelsgeschiedenis* 14 (2007) p. 141-156. Biografische schets van de oprichter van het NOC.

Rözer, Marcel, 'Lijden in een oorlog zonder kogels. Alles lukte de volleybalmannen, behalve Guido Görtzen wegpesten', in: *Achilles 2* (voorjaar 2008), p. 8-22.

Thijssen, R.G. (red.), '60 jaar NVJL, 1948-2008-jubileumuitgave', special van *NVJL-info* 1 (2008). 50 p. Uitgave van de Nederlandse Vereniging van Jiu-jitsu en Judo Leraren.

Velden, J.K. van der (red.), "'Tachtig jaar en nog steeds

een topper", 80 jaar De Kennemer G&CC, interview met Nancy van Riemsdijk-van Limburg Stirum (1907)', in: *GOLFjournaal* 7 (2008), p. 58-61.

Verhees, E., ' "Gewoon" doorgaan: de sportwereld', in: 'Wegens bijzondere omstandigheden...' 's-Hertogenbosch in bezettingstijd, 1940-1944 (Veerhuis, Alphen aan de Maas 2008), p. 80-97.

Sport: hoeksteen van de Amerikaanse samenleving

Sjoerd van Tiel

Sports Museum Of America, 26 Broadway, New York, NY 10004
www.sportsmuseum.com

Na afloop van het honkbalseizoen 2008 worden de imposante stadions van de twee rivaliserende Major League honkbalteams van New York gesloopt. Zowel de Yankees (Yankee Stadium [1923] - The Bronx) als de Mets (Shea Stadium [1964] - Queens) betrekken in het voorjaar nieuwe stadions. Beide blijven gevestigd op de bestaande locatie. Terwijl de bouwwerkzaamheden zich voltrekken direct naast de bestaande arena's, vinden de kitscherige maquettes van de oude stadions gretig aftrek onder de fans. Amerikanen onderhouden een sterk emotionele band met hun favoriete club en met de historie van de thuisbasis.

In het jaar dat deze twee sporttempels van de Amerikaanse volkssport nummer 1 in New York aan de slopershamer ten prooi zullen vallen, opent voor het eerst in de Verenigde Staten een eregalerij voor alle Amerikaanse sporten zijn deuren, het Sports Museum of America. En dat, niet toevallig, op een steenworp afstand van de grootste bouwplaats van het Financial District van Manhattan: Ground Zero. De Verenigde Staten kennen voor zeer veel sporten en sportclubs de zogenaamde Halls of Fame, die behoren tot de favoriete bestemmingen voor een gezinsuitje tijdens de vakantie. Een museum voor de rijke sportgeschiedenis van de Verenigde Staten in den brede bestond nog niet.

En ook voor dit initiatief van de New Yorkse zakenman Philip Schwalb kwamen, zoals bij zoveel Amerikaanse 'successtories', markt en mythe samen. Graag en met succes (terug te lezen in de talloze persuitingen rond-

om de opening van het museum) debiteert Schwalb, oprichter en Chief Executive Officer, de ontstaansgeschiedenis van zijn op commerciële leest geschoeide sportmuseum aan 26 Broadway. "Op mijn 39e verjaardag bezocht ik het Naismith Memorial Basketball Hall of Fame in Springfield, Massachusetts en kwam er misschien 50 bezoekers tegen". Schwalb merkte op dat al deze Halls of Fame van de Amerikaanse volkssporten zich in onooglijke provinciestadjes bevonden: "Basketball in Springfield, honkbal is in Cooperstown, N.Y. en football in Canton, Ohio." Zonder dat we de bezoekersaantallen van Madame Tussaud aan 42nd Street direct benaderen moet er toch een markt zijn voor een all-American Sports Museum, zo mijmerde Schwalb op die 10e september 2001. De aanslagen op de WTC-torens een dag later versterkten, aldus de persberichten van het museum zelf, de overtuiging van Schwalb dat zijn missie in Manhattan wel moest slagen. Het moest zijn bijdrage worden aan herstel van het zelfvertrouwen van de New Yorkers. En als je een droom hebt in New York, dan...

Zijn overtuiging wist Schwalb over te brengen op Bill

Bradley, oud-basketballer voor de New York Knicks (1969-1977: gem. 12,4 punten per wedstrijd), die inmiddels een carrière als senator voor de Republikeinse partij achter de rug had (1978-1996). De oud-topsporter erkende de kansen voor een sportmuseum in New York. Samen wisten Schwalb en Bradley na zo'n zes jaar lobbyen de benodigde 90 miljoen dollar bij elkaar te brengen; 53 miljoen uit Liberty Bonds, staatsobligatielingen gericht op het herstel van het door de 9/11-aanslagen zwaar getroffen Financial District, en de rest uit bijdragen van privé-investeerders. Met dit startkapitaal was het mogelijk een toplocatie te betrekken in het door 9/11 getroffen Financial District van Manhattan, nabij Wall Street, Battery Park en Ground Zero. Ze vonden een ruime etage in het voormalige Standard Oil Building, al ligt de entree van het museum niet echt aan Broadway, maar om de hoek aan de wat minder tot de verbeelding sprekende Beaver Street. Een toplocatie zorgt echter niet per definitie voor topbezoekersaantallen. Schwalb rekent op een miljoen bezoekers per jaar. Met 46 miljoen toeristen per jaar en 20 miljoen inwoners in een straal van zo'n dikke 100 kilometer moet dat haalbaar zijn, zo berekende hij.

Op de dag in juni dat ik het Sports Museum of America bezocht (toegegeven, het was maandag, geen echte museumdag), overtrof het aantal personeelsleden bij verre de bezoekers. Gevolg van de overmatige personeelsbezetting is dat je je als bezoeker nogal 'bekeken'

voelt door het personeel, meest jongeren in keurige poloshirts, die zich verveeld met elkaar onderhouden via hun walkie-talkie. Dat mag een bezoek niet in de weg staan, maar de strenge controle daagde mij wel uit, in combinatie met het zeer dwingende fotografeerverbod, om uit de heup wat kiekjes te schieten.

Het museum is ingedeeld in een aantal thematische verzamelingen, die gegroepeerd zijn rond de grote traditionele publiekssporten in de Verenigde Staten: honkbal, basketball, football en ijshockey en de modernere favorieten golf en NASCAR-racing. Verder zijn er themazalen over de Olympische Spelen en fancultuur. Het meest overtuigend zijn de zalen die zijn gewijd aan thema's die onlosmakelijk verbonden lijken met de Amerikaanse sportbeleving, onder de motto's Breaking Barriers en Dreaming Big. Waar de sporttakspecifieke zalen niet veel meer bieden dan, overigens fraai vormgegeven en uitgelichte sportmemorabilia en on-demand-videobeelden, raken deze toonzalen en het 180-graden cinematheater met Dolby Surround-geluid de geest van sport in de Nieuwe Wereld. Sport draait om het realiseren van de American Dream en is daarmee, veel sterker dan in Europa, een essentieel onderdeel geworden van de nationale populaire cultuur. Waar in de oude wereld sport en cultuur nog grotendeels gescheiden werelden zijn, is sport in de Verenigde Staten een volledig erkende bouwsteen van de nationale identiteit en daarmee van de populaire cultuur. De

verwevenheid van de iconen van sport en cultuur is daarvoor maatgevend. Denk alleen maar aan de relaties van Marilyn Monroe met Joe DiMaggio, zangeres Sheryl Crow met Lance Armstrong en deze zomer de flirt van Madonna met de populaire honkballer Alex "A-Rod" Rodriguez.

De verwevenheid van sport met de nationale identiteit blijkt het sterkst in de themazaal Dreaming Big, waar zichtbaar wordt gemaakt hoe kansarme kinderen met een droom, met een flinke dosis wilskracht en zelfdiscipline en uiteraard (be)geleid door ambitieuze ouders, hun droom kunnen waarmaken en de absolute top kunnen bereiken. Hier worden de verhalen verteld van de zwarte gezusters Williams die leerden tennissen in de achterbuurten van Los

Angeles of van honkballer Lou Gehrig, die als kind van arme Duitse immigranten opgroeide om door te dringen in het Major League Baseball, waarin hij voor de New York Yankees een recordaantal wedstrijden speelde, tot hij op 37-jarige leeftijd overleed aan een ongeneeslijke ziekte.

Deze dramatische verhalen worden in grove pennestreken geschetst en met unieke sportattributen en beeldmateriaal ondersteund. Aan de inrichting is veel aandacht besteed en er wordt gebruik gemaakt van touchscreens met beeld- en geluidsmaterialen over de hoogte- en dieptepunten uit de Amerikaanse sportgeschiedenis. Zo kunnen we beelden zien van bokser Joe Louis in gevecht met nazi-lieveling Max Schmeling in 1936. We zien Jesse Owens op de Spelen van dat jaar Adolf Hitler tarten en Mary Decker struikelen over de blote voeten van Zola Budd in 1984. Verder zien we de Amerikaanse basketballers nipt en controversieel verliezen van de Sovjet-Russen in 1972, maar herleven we ook zeges van basketballer Michael 'Air' Jordan, autoracer Mario Andretti en de schaatsprestaties van Bonnie Blair. Leidraad is steeds de wil van de sporter om zijn of haar American Dream te realiseren en, zo lijken de conservatoren van het museum uit te dragen, de unieke Amerikaanse identiteit en cultuur te versterken. En dat is ook precies wat mij op een gegeven moment ging tegenstaan in dit museum. De verhalen zijn allemaal te gepolijst en teveel successtories. Zelfs de verliezers die getoond worden, waren winnaars die in de weg werden gezeten door onsportieve tegenstanders (Mary Decker, 1984) of dwalende arbiters (Basketballers, 1972). Alles is prachtig uitgevoerd en uitgelicht en de interactieve elementen zijn goed gekozen, maar het beeld ontstaat dat sport alleen maar draait om de winnaars en dat deze winnaars zonder uitzondering Amerikanen zijn die uit het juiste morele hout gesneden zijn. Voorzien van een grote wil om te winnen en een Amerikaans sportshirt of -tricot om de welgevormde schouders.

De controversiële kanten van sport blijven vrijwel buiten beschouwing. Slechts oppervlakkig gaat het over de vaak intense verwevenheid van de Amerikaanse sport en politiek, zeker in het tijdperk van de koude oorlog. En er is maar zeer beperkte aandacht voor de invloed van de rassensegregatie op de ontwikkeling van de Amerikaanse publiekssporten in de eerste zestig jaar

van de vorige eeuw. Niets ook over doping, dus geen woord over de omstreden jonge dood van atlete Florence Griffith of over de structurele gebruik van anabolen en andere spierversterkers door top-honkballers als Barry Bonds. Geen expliciete aandacht tot slot voor de enorme impact die commercie en de massamedia hebben gehad op de transformatie tot de ultieme vorm van entertainment, die topsport in de Amerikaanse samenleving is geworden.

Bij het verlaten van het museum had ik hetzelfde gevoel dat ik vorig jaar had bij het verlaten van het Liberace Museum in Las Vegas: prachtige vormgeving en veel glitter en glamour, maar je bent niets wijzer geworden over de (vermeende, krachtig ontkende en tegelijkertijd geëxploiteerde) homoseksualiteit van de charmante showpianist en de worsteling die hij daarmee zijn hele leven heeft gevoerd. Controverses worden in de Amerikaanse commerciële musea vanzelfsprekend in de gangkast bewaard. Zij zijn immers niet bevorderlijk voor de bezoekersaantallen en de omzet. Eindoordeel: ondanks deze bedenkingen toch een 'must-see' voor de bezoeker van Manhattan, door veel en mooi beeldmateriaal en attributen, van versleten baseball bats tot aan het al bijna verteerde lycra turnpakje van de frêle Mary Lou Retton, die op Spelen van 1984 tegen alle verwachtingen in de individuele meerkamp won. Maar ook door de aanwezigheid van veel 'doe-dingen': van het zelf inspreken van sportcommentaar, het besturen van een NASCAR-raceauto tot het incasseren van een hockey puck vanachter een keepersmasker. Tot slot zijn de on-demand-technieken voor videomateriaal, quizen en statistieken zeer smaakvol en consequent toegepast. En als afsluiting biedt het museum een zeer compleet overzicht van alle sportspecifieke Halls of Fame die de VS rijk is, met informatie over de aldaar beschikbare collecties en meeneemfolders voor de belangstellende.

De toegangsprijzen van het Sports Museum of America zijn tot slot schandalig: \$ 27 voor een volwassene en \$ 20 voor een kind van boven de 4 jaar. Bijna het dubbele van de toegang van het Museum of Modern Art of het American Museum of Natural History. Dat uitje voor de familie kan in deze tijd van recessie in de VS nog een dure dag worden. Mijn goedkope eurodollars gaf ik er echter graag aan uit.

Recensies

Roland Renson, m.m.v. Thomas Ameye, Marc Maes, Lien Vandermeersch en Rogier Vanmeerbeek, *Olympisch bewogen... Honderd jaar Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité 1906/2006* (Roularta Books, Roeselare 2006). 198 p., ill., lit.opg., reg. ISBN: 978-90-5466-957-9, prijs: € 39,90.

Wilfred van Buuren

“Historici laven zich aan en staven zich op bronnenmateriaal,” schrijft Roland Renson in de inleiding van het gedenkboek ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC). Historici baseren zich bij de (re)constructie van het verleden op gesproken bronnen (‘oral history’), secundaire literatuur en op primaire geschreven bronnen. Het laatste type bronnen vind je vooral in een archief. Voor gedegen historisch onderzoek is een goed bijgehouden archief onontbeerlijk. Dat bleek maar weer eens bij het onderzoek voor dit boek: “Zonder de ‘ontdekking’ van het oude BOIC-archief op de zolder van het Archief van de Stad Brussel door Pascal Delheye en Thomas Ameye, was deze onderneming faliekant afgelopen.” Gelukkig voor de Belgische onderzoekers en voor de lezer van dit boek, was er genoeg boeiend bronnenmateriaal. Roland Renson, de grand old man van de Belgische sportgeschiedschrijving, nam een jaar vrijaf om dit gedenkboek te kunnen schrijven en het resultaat mag er wezen.

In 1906 werd het Belgisch Olympisch Comité opgericht met als doel de deelname aan de zogeheten Olympische Tussenspelen van Athene in dat jaar. Nadien zijn Belgische sporters aanwezig geweest op alle Zomerspelen vanaf 1908 tot heden. Dit boek geeft in chronologische volgorde een institutionele geschiedenis van de Belgische olympische beweging (van BOC via NC/BOC tot de huidige interfederale sportkoepel voor alle Belgische sportbonden BOIC) en een overzicht van de Belgische deelname aan de Spelen. Er is bovendien ruime aandacht voor de sociale en politieke context van de sportieve gebeurtenissen, waardoor een mooi beeld ontstaat van de enorme veranderingen die zich in een eeuw tijd hebben voltrokken in het Belgische sociale en politieke leven en daarmee ook in het dagelijks leven van de sportende Belgen. Sympathiek is bovendien dat het verhaal niet beperkt blijft tot olympische successen. Natuurlijk komen legendarische Belgische kampioenen als Gaston Reiff (atletiek 1948), Frederik Deburghgraeve (zwemmen 1996) en Justine Henin-Hardenne (tennis 2004) aan bod, maar er is ook systematisch aandacht voor de Belgische olympiërs die minder succes hadden. De auteurs winden er overigens geen doekjes om als de prestaties slecht waren en dat kwam vooral op de Winterspelen nogal eens voor. Over de Winterspelen van 1956 schrijven ze bijvoorbeeld onomwonden: “de Belgische deelname aan de winterpret in Cortina was een ramp”.

Victor Boin was een uiterst veelzijdige sportman. Van kindsbeen af aan beoefende hij lopen, zwemmen, schermen en boksen. Hij werd Europees schaatskampioen in 1904 en de eerste Belgische kampioen jiu-jitsu in 1907. Boin nam viermaal deel aan de Olympische Spelen. Hij veroverde zilver met de waterpoloploeg in 1908, zilver in het degenschermen per ploeg en brons bij het waterpolo in 1912 en zilver in het degenschermen per ploeg in 1920. Van 1955 tot 1965 was hij voorzitter van het Belgisch Olympisch Comité (BOC). Zijn sportcollectie en sportbi-

liotheek wordt bewaard in het Cabinet Victor Boin in Sportimonium (Hofstade, België).

Afbeelding overgenomen uit het boek *Olympisch bewogen...*

Het is onmogelijk om in kort bestek recht te doen aan de Belgische olympische geschiedenis. Daarom licht ik er twee onderwerpen uit: de Spelen van Antwerpen en de Belgische voorzitters van het Internationaal Olympisch Comité (IOC).

De enige keer dat België als gastland van de Olympische Spelen optrad, was in 1920. In 1912 was besloten dat Berlijn in 1916 de volgende Spelen zou organiseren, maar als gevolg van de Eerste Wereldoorlog liep het anders. Na de oorlog wer-

IOC-voorzitter **Jacques Rogge** werd op zeventienjarige leeftijd junior wereldkampioen in de Cadetklasse. Hij werd zestien keer Belgisch kampioen zeilen in de Finnklasse en nam deel aan de Olympische Spelen van Mexico, München en Montreal. Rogge werd bovendien tien keer geselecteerd voor de Belgische rugbyploeg.

Foto overgenomen uit het boek *Olympisch bewogen...*

neer paardenliefhebber, was voorzitter in de periode 1925-1942. Met de verkiezing van Jacques Rogge in 2001, als opvolger van Juan Antonio

den de Spelen toegewezen aan België en nam Antwerpen de organisatie op zich. Duitsland en zijn bondgenoten ontvingen geen uitnodiging, het communistisch geworden Rusland evenmin. De Spelen van 1920 en de geschiedenis van de sport in Antwerpen was al eerder uitvoerig onderzocht. Renson zelf publiceerde een mooie monografie over 'de herboren Spelen' en Marijke den Hollander behandelde de voorgeschiedenis van de sport in Antwerpen uitputtend in haar dissertatie *Sport in 't stad. Antwerpen 1830-1914*. In dit boek vinden we dan ook niet veel nieuwe informatie over 1920, maar het blijft een opmerkelijk verhaal hoe lokale Antwerpse sportpromotoren en Belgische sportliefhebbers er überhaupt in zijn geslaagd om zo kort na de Eerste Wereldoorlog Olympische Spelen te organiseren. In Antwerpen ontstond een aantal belangrijke olympische tradities, zoals het afleggen van de olympische eed en het loslaten van vredesduiven tijdens de openingsceremonie. In Antwerpen wapperde ook voor het eerst de olympische vlag met de vijf ringen, een ontwerp van De Coubertin zelf. Een in alle opzichten geslaagd sportfeest werd het niet, daarvoor hadden de door de oorlog getroffen Belgen nog met te veel problemen te kampen. Ook kwamen er maar weinig toeschouwers. De sportieve prestaties van het gastland waren daarentegen uitstekend. België werd olympisch voetbalkampioen en eindigde op de vijfde plaats in het landenklassement. Goudmedaljevrijders bij de Belgen waren de boogschutters. Hubert van Innis, de 'Wilhelm Tell van Brabant' schoot op deze Spelen vier gouden en twee zilveren medailles bij elkaar. Renson schrijft terecht: "Op politiek gebied was het een groot succes dat nog geen twee jaar na de wapenstilstand van 11 november 1918, opnieuw internationale Olympische Spelen doorgingen waaraan atleten uit de vijf continenten deelnamen. Dankzij de Spelen van Antwerpen werd dus de internationale sportbeweging gered en werd de vierjaarlijkse olympiadeccyclus terug opgestart."

Werkelijk uniek is België in de geschiedenis van de Olympische Beweging doordat het als enige land ter wereld tweemaal de voorzitter van het IOC leverde. Graaf Henri de Baillet-Latour, een passio-

Samaranch, kwam er voor de tweede maal een Belg als hoogste olympische bestuurder. Het boek bevat overigens enkele prachtige foto's van een jeugdige Rogge als rugby-international en als topzeiler. Jammer is het ontbreken van statistisch materiaal – het boek heeft bijvoorbeeld geen lijst van Belgische Olympische medaillewinnaars – daarvoor zijn we aangewezen op de website van het BOIC (www.olympic.be). Maar de foto's zijn mooi, het papier is prachtig en de stijl is levendig en verzorgd. *Olympisch bewogen...* is gebaseerd op diepgaand historisch onderzoek en heeft een uitvoerige literatuurlijst. Al met al is dit een rijk boek.

Een Olympisch dorp

Piet van der Kruk en Ninon Vis, *Nootdorpse Olympiërs*, (Uitgeverij Schenk, Nootdorp, 2008). 44 blz., met foto's (mooie!) en een literatuuropgave. ISBN: 9789073796287

Nico van Horn

Een Olympisch jaar? Bij ons, in Nootdorp? Wat gaan we daaraan doen? Nee, niet de Spelen hier naar toe halen, maar eens kijken welke Nootdorpers er ooit aan de Olympische Spelen hebben meegedaan. Het idee kwam uit de koker van een Olympiaganger zelf, Piet van der Kruk, gewichtheffer (1968) die blijkens zijn deelnemerskaart eigenlijk Piet van der Kruk Mulder heet. Hij bedacht de opzet van een boekwerk over Nootdorpse Olympiërs. En uit dit dorp kwamen niet de minsten: wielrijder Jan Janssen (1960), hardlooper Puck Brouwer, de gedoodverfde opvolgster van Fanny Blankers (1952, zilver), zwemmer Wieger Mensonides (1960, brons, 1964), schaatser Menno Boelsma (1988), en athlete Stella Jongmans (1992, 1996). Toch geen slecht resultaat voor een dorp met ruim 11.000 inwoners. En het boek dat voorligt is ook geen slecht resultaat.

Opvallend is de indeling: eerst vindt de lezer een verslag van de sportieve carrière van de personen, met uiteraard de nadruk op de Olympische Spelen, en daarna is er apart een interview of autobiografisch getint

verhaal over het leven van de sporter en de sport in zijn of haar leven. Met Ninon Vis heeft Piet van der Kruk een fraai werkje afgeleverd, dat niet alleen plaatselijk belang heeft, maar ook kan dienen voor directere betrokkenheid bij de sporters. Immers, ook hun persoonlijke gedachten komen in dit werk naar voren. Het blijft fascinerend te lezen hoe Puck Brouwer zich persoonlijk gegriefd voelde door de boycot van de Spelen in 1956, het blijft goed om te zien dat Piet van der Kruk zijn ogen open had in het rokende Mexico van 1968. En wie weet nog welke atlete als eerste in de Playboy stond? Stella of toch Puck?

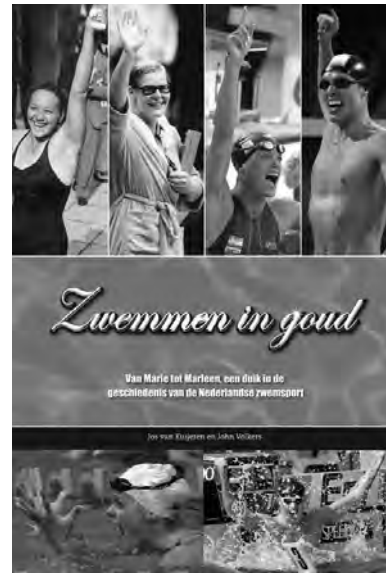
De vrouwensport van Nederland

Jos van Kuijeren en John Volkers, *Zwemmen in goud. Van Marie tot Marleen, een duik in de geschiedenis van de Nederlandse zwemsport* (Arko Sports Media, Nieuwegein 2008) ISBN: 978-90-5472-053-9 €39,95

Daniël Rewijk

Als kind was ik wedstrijdzwemmer. Niet alleen was zwemmen de sport van mijn keuze, ik leefde zoals ik veronderstelde dat een serieuze zwemmer behoort te leven. Ik verslond de *Zwemkroniek* en koesterde een statistisch boekwerk met alle kampioenschappen vanaf 1920 en ranglijsten voor alle afstanden en leeftijdscategorieën. Ik nam namen in me op als Richard Granneman, Patrick Dybiona en die van de jonggestorven Edsard Schlingemann. Ron Dekker was mijn absolute held. Ik stond 's ochtends om vijf uur op voor de training, overigens zonder enig noemenswaardig resultaat. Ik bezat namelijk geen greintje talent en was al blij als ik me wist te plaatsen voor de kringkampioenschappen.

Als het salontafelboek *Zwemmen in Goud. Van Marie tot Marleen, een duik in de geschiedenis van de Nederlandse zwemsport* twintig jaar eerder was verschenen, had het jarenlang dienst kunnen doen als mijn persoonlijke bijbel. Het werk biedt gedetailleerde statistische informatie (alle Nederlands kampioenen en internationale records gezwommen door Nederlanders), biografische schetsen van gelauwerde zwemmers en illustere trainers en een pak legendarische verhalen. Bovendien is het een prachtige uitgave: rijk aan beeldmateriaal, een

overzichtelijke structuur en gevat in een aangename opmaak. Coauteur Jos van Kuijeren, die al tientallen jaren bericht over de zwemwereld, zal zich realiseren dat zo'n uitgave twintig jaar geleden ondenkbaar was. In die zin kun je het boek zien als een product van de opgebloeide sportcultuur in Nederland.

In een strakke cadans komen ze voorbij: trainster Ma Braun die haar zwemsters in huis haalde om ze niet alleen in het water, maar ook in hun levenswandel te kneden; de begeleiding op de Spelen van Helsinki van rugslagzwemster Geertje Wielema door voetbalbestuurder Karel Lotsy (voor haar eigen trainer Jan Stender was geen plaats); Enith Brigitha en haar door groeihormonen opgebouwde concurrentes uit Oost-Duitsland en natuurlijk Inge de Bruijn en Pieter van den Hoogenband, die zich al op tienjarige leeftijd bewust was van zijn buitengewone talent.

Zwemmen was een vrouwensport in Nederland. Het waren Rie Mastenbroek, Ada Kok en Annemarie Verstappen die grote internationale successen behaalden. De Nederlandse damesestafetteploeg op de 4x100 meter vrije slag heeft al sinds de jaren dertig een abonnement op podiumplaatsen bij Olympische Spelen en wereldkampioenschappen. De historicus die de Nederlandse sportgeschiedenis vanuit gender-perspectief zou willen bestuderen, zou er goed aan doen te kijken naar de manier waarop deze zwemkampioenes werden gewaardeerd en benaderd door pers en publiek. Een ernstige omissie is het ontbreken van Piet Ooms, Van den Hoogenbands enige mannelijke tegenhanger als zwemidool van internationale proporties. Ooms won aan het begin van de twintigste eeuw voor honderdduizenden toeschouwers wedstrijden in de Seine en de Thames en zwom een vermogen bij elkaar.

Sportbobo C.J. van Eeghen (1851-1901)

Nico van Horn

Christiaan Johannes van Eeghen is één van de anonieme gangmakers van sportbeoefening op regionaal niveau. Hij organiseerde en propageerde, als burgemeester van het kleine plaatsje Oudshoorn, in de omgeving van Alphen aan den Rijn sporten als zeilen, roeien, zwemmen, schaatsen, kegelen en harddraverijen. Van Eeghen werd geboren op 12 augustus 1851 te Amsterdam. In 1871 verhuisde hij van Zaltbommel, waar hij het gymnasium had gevolgd, naar Utrecht om rechten te studeren. Dat lukte niet. Vanaf 1877 werkte hij op de Gemeentesecretarie te Alphen, en twee jaar later, in 1879 werd hij benoemd tot burgemeester en secretaris van Oudshoorn en hij zou dat blijven tot 1 maart 1886.

Watersport in een waterrijk gebied

Sportbobo's vind je overal. Het is geen uitvinding van de laatste jaren, ook in de negentiende eeuw waren er actievelingen die zich dagelijks met de ontwikkeling van sport bezighielden. We richten ons vizier op het kleine Oudshoorn, nu onderdeel van de gemeente Alphen aan de Rijn. De burgemeester daar tussen 1879 en 1886 heeft zijn sporen in sportminnend Alphen nagelaten. Een kort overzicht.

Het is 1881: het gezaghebbende blad *De Rijnbode* schrijft op 14 augustus 1881 het volgende: 'Toen voor een paar maanden door eenige heeren het plan werd geopperd om, in plaats van eene harddraverij, zooals gewoonlijk hier jaarlijks plaats heeft, ditmaal eens te beproeven of een Zeil- en Roeiwedstrijd hier tot stand zou kunnen worden gebracht, had men niet mogen vermoeden, dat aan dat voornemen, zoowel van de zijde der ingezetenen, als van zeil- en roeiliefhebbers, zooveel sympathie zou worden geschonken. Waar de eersten het comité door hunne bijdragen in staat stelden om de onkosten, daaraan verbonden, te dekken, bleek uit de veelvuldige toezeggingen al dadelijk, dat het niet aan liefhebbers zou ontbreken; en zoo werd dan heeden die wedstrijd voor zeilvaartuigen op de Braasemermeer en die met gieken en sloepen op den Rijn aan 's-Molenaarsbrug gehouden.'

'Wij eindigen ons verslag met een woord van hulde aan de heeren van het Comité, die deze zaak op touw zet-

ten en twifelen niet of zij zullen met zooveel voldoening op dezen eersten Roei- en Zeilwedstrijd terug zien, dat zij niet zullen aarzelen dit een volgende jaar te herhalen.' En dat gebeurde ook. Van Eeghen, de grote initiatiefnemer en burgemeester van Oudshoorn, en de zijnen

konden tevreden zijn.

Maar waarom juist een watersportvereniging oprichten in het kleine Oudshoorn? De nabijheid van uitstekend roei- en zeilwater was uiteraard een eerste vereiste. En dat was er. De toezichthoudende verenigingen als de Koninklijke Nederlandse Zeil- en Roeivereniging en de Yachtclub vonden het belangrijk dat op meer plaatsen dan alleen in Amsterdam en Rotterdam werd geroeid en gezeild. Zo waren door hen georganiseerde wedstrijden in 1849 te Dordrecht de aanleiding geweest voor het oprichten van een watersportvereniging aldaar, en ook in Zaandam was men gaan watersporten. In Dordrecht en Zaandam lag de nadruk in de beginjaren op het zeilen. Oudshoorn lag gunstig tussen allerlei waterwegen en plassen. Bovendien was de burgemeester van Oudshoorn, C.J. van Eeghen, een zeer ondernemend persoon. Van Eeghen had oog voor zijn woonplaats en voor de wereld. Met vaart ondernam hij de eerste stappen tot formalisering van die eerste geslaagde wedstrijd, er moest een vereniging komen. Op 28 juni 1882 liet het voorlopig bestuur van 'Hollandia' een brief uitgaan aan alle geïnteresseerden in het land waarin het melding maakte van het voornemen wederom een wedstrijd te organiseren. De wedstrijden van 1881 waren zo goed bevallen, dat men het wel aandurfde een permanent comité op te richten om die wedstrijden jaarlijks te doen organiseren.

Van Eeghen: sportpionier in Alphen en omstreken

Christiaan van Eeghen interesseerde zich overduidelijk voor sportieve bezigheden. We kunnen hem met gerust hart de peetvader van de sport in de regio Alphen noemen. In 1880 had hij het initiatief genomen om harddraverijen te paard te Alphen te houden en dat gebeurde vanaf dat jaar ook regelmatig, in Alphen, maar ook in Woubrugge en andere plaatsen in de regio. Later resulteerde dit in de oprichting van de Alphensche Harddraverij en Renvereniging.

Onder zijn leiding was in Oudshoorn op 17 januari 1881 de IJclub "de Rijnstreek" opgericht, voor de gemeenten Oudshoorn, Alphen, Aarlanderveen, Koudekerk, Hazerswoude en Woubrugge. In het bestuur van de IJclub zaten ook de mensen die bij de oprichting van roeivereniging Hollandia een vooraanstaande rol speelden zoals leden van de familie Kloot, P.H. Schouten en D.P. Ramp. De IJclub diende niet alleen voor vermaak. De oprichters stond een nobeler doel voor ogen: de armen konden als het streng vroom niet werken in de steen- en kalkfabrieken, immers, de productie lag dan stil. De minvermogenden konden dan de ijsbaan bijhouden, vegen, helpen bij wedstrijden en andere klusjes doen, tegen betaling. Echter, het was niet alleen liefdadigheid die de heren dreef. Zodra sloten en meren bevroren raakten, doken allerlei zelfbenoemde baanvegers op die passanten geld vroegen voor doortocht en regelmatig resulteerde dit in handtastelijkheden. Om aan die chaos een eind te maken, leek het slim om de baanvegers min of meer in dienst te nemen van een ijsclub zodat de dames en heren ongehinderd hun tochten konden maken. Het voorbeeld van deze ijsclub werd in Rijnsaterwoude gevolgd door de oprichting van een ijsclub aldaar in 1898.

In 1881 en 1882 speelde Van Eeghen een vooraanstaande rol bij de eerste roei- en zeilwedstrijden en bij de oprichting van Hollandia. Rusteloos echter speurde hij naar nieuwe mogelijkheden. Het zal aan zijn inzet en initiatief te danken zijn dat de beroemde studentenroeiwedstrijd, de Varsity in 1883 en 1884 bij Alphen gehouden werd. In juni 1883 stond hij mede aan de wieg van de Kegelclub "Alle negen", waarin ook zijn medebestuurders van de IJclub en van Hollandia actief waren, zowel in het bestuur als in de actieve kegel-sport zelf.

Nog in 1882 was op zijn initiatief op de dag vóór de oprichting van Hollandia een commissie ingesteld die zich zou gaan buigen over de bouw van een openbare zweminrichting. Dat zou een drijvend gebouw worden, met drie gescheiden kleedkamers voor mannen, vrouwen en kinderen. Voor dit doel werd een lening uitgeschreven van f 1.000,00 die binnen de kortste keren voltekend was. Al in juli 1882 waren de plannen

gereed. Men had voorzien dat het badhuis in de Rijn zou komen. In Alphen was voorts de Rijnlandsche Vélocipède Club net begonnen. In 1882 hadden twee wakkere mannen uit de regio, Willem Schouten en vermoedelijk M. Piek (of A. Weissenbach) een fietstocht gemaakt van Alphen naar Leiden, Loosduinen, Delft en via Gouda weer terug. Het is helaas niet meer met zekerheid te achterhalen of Van Eeghen ook bij deze club betrokken was. Toch kunnen we C.J. van Eeghen beschouwen als de eerste sportbobo van Oudshoorn en Alphen, de founding father van de actieve sportbeoefening in de regio.

Vertrek naar Putten

Op 1 maart 1886 volgde zijn benoeming in Putten, en Oudshoorn zag hem met droefenis weggaan. In Putten wist hij het vertrouwen tussen de gemeenteraad en de burgemeester te herstellen, dat ernstig geleden had onder de vorige ambtsdrager, Hiebendaal. Helaas heb ik (nog) niet kunnen nagaan of hij in Putten op sportgebied ook zo'n voorttrekkersrol speelde. Om gezondheidsredenen was hij genoodzaakt ontslag als burgemeester van Putten te vragen, wat hem ingaande 12 september 1899 eervol werd verleend. In zijn vergadering van 30 september 1899 stelde de raad het volgende vast: 'dat hij het betreurt dat de gezondheidsredenen hem [van Eeghen] tot die stap genoopt hebben; dat hij steeds in herinnering zal houden de vele goede eigenschappen van hoofd en hart op gemeentegebied zo menigmaal gebleken en dat de beste wensen voor zijn herstel den heer Van Eeghen worden toegebracht.' Om gezondheidsredenen vertrok Van Eeghen op 30 december 1899 naar Florence. Teruggekeerd in Nederland vestigde hij zich in Doorn, waar hij in 1901

overleed. Zijn overlijden werd aangemeld door de tuinman en de veldwachter. Romantischer en eenzamer kan het haast niet.

Niettemin kan Van Eeghen herinnerd worden als een sportbobo van het zuiverste, maar ook van het beste water.

COLOFON

De Sportwereld is een uitgave van *Stichting de Sportwereld*.

Hoofdredactie

Daniël Rewijk

Medewerkers

Maarten van Bottenburg, Wilfred van Buuren, Nico van Horn, Erik Lagendijk, Daniël Rewijk, Sjoerd van Tiel

Redactieadres

Stichting de Sportwereld

Postbus 11781, 1001 GT Amsterdam

E-mail: redactie@desportwereld.nl

Bankrelatie:

Rabobank Uitgeest 15.21.09.609

Kamer van Koophandel:

Amsterdam 41215142

Abonnementen

De Sportwereld verschijnt vier keer per jaar. Het magazine voor geschiedenis en achtergronden van de sport is alleen beschikbaar voor abonnees en medewerkers van Stichting de Sportwereld. Contributie per jaar: abonnees en medewerkers €20,00 studenten €15,00 instellingen €25,00. Zonder automatische incasso worden deze prijzen met €1,- verhoogd. U kunt abonnee worden door het Reactieformulier magazine op de website - onder de knop magazine - in te vullen en te verzenden. Overname uit

De Sportwereld, magazine van stichting de Sportwereld, geeft informatie over activiteiten van de stichting. Daarnaast bevat zij artikelen, interviews, boekbesprekingen en ander nieuws over de geschiedenis en achtergronden van de sport. Stichting de Sportwereld stelt zich ten doel: het bevorderen van de kennis van de geschiedenis en de achtergronden van de sport in Nederland. De stichting bevordert sporthistorisch onderzoek en zet zich in voor het behoud van het sportief cultureel erfgoed. Zij tracht dit doel te bereiken door het organiseren van bijeenkomsten (lezingen, studiedagen en werkgroepen), door het vervaardigen van publicaties (nieuwsbrieven en boeken) en door het leggen van contacten tussen beoefenaren van en geïnteresseerden in de geschiedenis en achtergronden van de sport.

STICHTING DE SPORTWERELD

Bestuur:

Nico van Horn (secretaris), Pieter Breuker, Jan van der Putten (penningmeester), Sjoerd van Tiel (voorzitter).

Projectcoördinator:

Wilfred van Buuren. Projectmedewerker: Peter Los.

Webmaster:

info@desportwereld.nl

SURF NAAR DE WEBSITE VAN MAGAZINE DE SPORTWERELD

WWW.DESPORTWERELD.NL

Welkom op de website van de Stichting De Sportwereld

Stichting De Sportwereld stelt zich ten doel: het bevorderen van de kennis van de geschiedenis en de achtergronden van de sport. Zij tracht dit doel te bereiken door het organiseren van bijeenkomsten, lezingen, studiedagen en werkgroepen.

De stichting is in 1995 opgericht door Wilfred van Buuren en Oscar Steens.

Stichting De Sportwereld legt contacten tussen beoefenaren van en geïnteresseerden in de geschiedenis en de achtergronden van de sport. Leden zijn historici, schiedkenners, sporters, sportfans, verzamelaars en anderen. De stichting verspreidt publicaties, nieuwsbrieven, boeken en nieuwsbrieven. In het kwartaalblad **DE SPORTWERELD** verschijnen artikelen, interviews, boekbesprekingen, aankondigingen en ander nieuws over de geschiedenis en achtergronden van de sport.

NEWS

03-05-07: Nico Scheepmaker Bekker = Kies het beste sportboek van 2006
03-05-07: Tweede editie sportiefestival in 2008
26-04-07: Alcheimil Zuidpark-ADO Dien Haag - 10 memorabele momenten
23-04-07: Subsidieopdring OCW heeft eindopdrachten te digitaliseren
17-04-07: Oudeste hockeywedstrijd van Nederland heropsteld - HGC100
15-04-07: Sportieve Erfgoeddag Sportmonument op 22 april 2007
11-04-07: Zwafel 07 - In de media
07-04-07: Heel 2007 Heerlijk - 125 jaar Koninkrijks Schuttersbond

